

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาของครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนในอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีสาระสำคัญโดยเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.1 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.2 ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.3 ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.4 รูปแบบและลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.5 กระบวนการและขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.6 ปัญหาและอุปสรรคการวิจัยในชั้นเรียน
3. บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน
4. แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร
 - 4.1 ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 4.2 ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน
 - 4.3 ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน
 - 4.4 ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน
 - 4.5 ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน
5. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนในเขตอำเภอประโคนชัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูผู้สอนและสถานศึกษาใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ดังปรากฏในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 และมาตรา 30 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 9) ดังนี้

มาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวิสัยทัศน์ที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น สถานศึกษาต้องส่งเสริมครู ครูและผู้เรียนต้องเกิดการพัฒนาเรียนรู้ไปด้วยกัน โดยอาศัยการวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาเต็มศักยภาพ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน

มีนักวิชาการและสถาบันทางการศึกษาให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

กรมวิชาการ (2543 ก : 7) ได้ให้ความหมายสำหรับการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งมีสถานศึกษาเป็นแหล่งข้อมูลโดยตรงมีข้อมูลและระบบสารสนเทศในสถานศึกษาอยู่แล้ว ควรจะเน้นประเภทงานวิจัยที่แบ่งตามลักษณะข้อมูลที่ใช้ คือ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณลักษณะ ซึ่งในปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กล่าวคือ มีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณลักษณะและมีการยอมรับว่าการวิจัยเชิงปริมาณที่มักจะเป็นการวิจัยระดับมหภาคนั้น ถ้าหากมีการวิจัยเชิงคุณลักษณะในระดับจุลภาคซึ่งเป็นการศึกษาในแนวลึกเข้าประกอบแล้ว จะได้ผลการวิจัยหรือข้อค้นพบที่สมบูรณ์ เพราะการวิจัยทั้ง 2 ลักษณะจะช่วยส่งเสริมซึ่งกันและกัน การวิจัยเรื่องใดจะใช้วิธีการในลักษณะใด มากน้อยต่างกัน ขึ้นกับลักษณะปัญหาของการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัยซึ่งจะเป็นตัวกำหนดวิธีการวิจัยที่เหมาะสม

ขจิต ฝอยทอง (2543 : 36) ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ครูผู้สอนในวิชานั้น ๆ ทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนของตน มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธนา ปฐมวราชาติ (2544 : 59) ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ ร่องรอยของการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีระบบหรือเป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาหรือแสวงหาคำตอบจากข้อสงสัยที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนรู้ของครู ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียน อาจเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่มหรือทั้งชั้นเรียนอย่างมีขั้นตอน ประกอบด้วย การวางแผนการพัฒนาลือหรือวิธีการที่นำมาใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย และนำเสนอผลการศึกษาและข้อค้นพบที่ได้ในรูปเอกสารการวิจัยหรือรายงานการพัฒนาผู้เรียน

อุทุมพร จามรมาน (2537 : 37) กล่าวว่า การวิจัยของครู เรียกว่า Action Research หมายถึง การวิจัยที่ทำโดยครู ของครู เพื่อครู และสำหรับครู เป็นการวิจัยที่ครูผู้ซึ่งต้องตั้งปัญหาในการเรียนการสอนออกมาและครูผู้ซึ่งแสวงหาข้อมูล เพื่อมาแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยกระบวนการที่เชื่อถือได้ ผลการวิจัย คือ คำตอบที่ตัวครูเองจะเป็นผู้นำไปใช้แก้ปัญหของตน

ประวิต เอราวรรณ์ (2542 ก : 19) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีวิธีการวิจัยที่เป็นการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) หรืออาจเรียกว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) โดยการวิจัยปฏิบัติการเป็นการวิจัยที่ผู้ปฏิบัติงานมุ่งศึกษาทำความเข้าใจในงานหรือกิจกรรมในหน้าที่เพื่อค้นหาวิธีการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนางานหรือกิจกรรมนั้น ส่วนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นการศึกษาค้นคว้าของครูซึ่งจัดว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา (Problem Solving) การจัดกิจกรรมการเรียนหรือกิจกรรมนักเรียนและคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน

สุวิมล ว่องวาณิช (2544 : 26) ได้อธิบายถึงคำที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เป็นคำกว้าง ๆ ในบางครั้งถ้าผู้เขียนต้องการระบุให้เจาะจงลงไปว่าเป็นการวิจัยปฏิบัติการ
2. การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research) เป็นการเน้นสถานที่ที่ทำวิจัยว่าเกิดขึ้นในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน
3. การวิจัยของครู (Teacher Research) ต้องการเน้นว่าผู้ทำการวิจัย คือ ครูซึ่งไม่บอกว่าการวิจัยที่ไหนแต่ชี้เป็นนัย ๆ ว่าทำวิจัยในชั้นเรียน

4. การแสวงหาความรู้โดยตัวครูเองเป็นผู้สะท้อนผล (Self – reflective Inquiry)

การสะท้อนผลเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งของการวิจัยในชั้นเรียน

5. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research – CAR) ระบุชัดเจน

ว่าเป็นการวิจัยปฏิบัติการและกระทำในชั้นเรียน

ชาติรี เกิดธรรม (2544 : 12-13) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการพัฒนาทางเลือกในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพที่สุดในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบ มีแบบแผน มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน โดยอาศัยวิธีการที่น่าเชื่อถือได้เพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยโดยครูผู้สอนในห้องเรียนทำกับนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ โดยเป็นการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ดังนั้น การวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นการวิจัยที่ดำเนินการควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานของครู โดยครูเป็นผู้ทำการวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ กล่าวคือ ครูเป็นนักวิจัยที่ทำหน้าที่ทั้งผลิตงานวิจัยและบริโภคงานวิจัย

การวิจัยในชั้นเรียนมีลักษณะที่กล่าวได้ว่าเป็นการวิจัยปฏิบัติการ หรืออาจเรียกว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ก็ได้

ดังนั้น การวิจัยในชั้นเรียนจึงไม่เพียงแต่เป็นกระบวนการที่น่าเชื่อถือและเป็นระบบในการแสวงหาคำตอบเท่านั้น แต่เป็นการคิดค้นพัฒนาที่เน้นการแก้ปัญหาในสภาพการณ์ หรือบริบทของชั้นเรียนอีกด้วย

ผ่องพรรณ ตรียมงคล (2544 : 21) กล่าวว่า ความหมายโดยพื้นฐานของการวิจัย คือ การศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบระเบียบ เพื่อทำความเข้าใจปัญหาและแสวงหาคำตอบเป็นกระบวนการที่อาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก ทั้งนี้มีเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ

1. เพื่อค้นพบความรู้ ความจริง ซึ่งอาจจะเป็น
 - 1.1 การค้นพบความรู้ใหม่ที่เพิ่มพูนขึ้นจากองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้ว
 - 1.2 การพัฒนา (ตรวจสอบ ประเมิน ขยาย) ความรู้ที่ได้ค้นพบมาก่อนแล้ว
2. เพื่อนำความรู้ที่ค้นพบมาก่อนแล้วไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544 : 24) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ที่ครูได้แสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรม ทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2544 : 15) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการ ให้ได้มาของข้อความรู้ที่นำสู่การพัฒนาการเรียนการสอน หรือการแก้ปัญหาที่พบ ในชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ดำเนินการวิจัยควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการ ศึกษาค้นคว้าเพื่อแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของครูและกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในบริบทของชั้นเรียน โดยมีครูเป็นผู้วิจัย และใช้ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญหลายประการ จากความคิดเห็นของนักวิชาการ และสถาบันทางการศึกษาได้ให้ความหมายของความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

กรมวิชาการ (2543 ก : 3) กล่าวว่า การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการวิจัยนั้น จะเน้นไปที่ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนรู้อยู่ ในทางปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ และเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากที่สุด และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรในที่สุด

สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม (2540 : 40) กล่าวว่า เป็นที่คาดหวังว่า เมื่อครูผู้สอนได้ทำวิจัย ในชั้นเรียนควบคู่ไปกับการปฏิบัติการสอนอย่างเหมาะสมแล้วย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษา และวิชาชีพครูอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. นักเรียนจะมีการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.1 ด้านวิชาการจะมีข้อความรู้ และหรือนวัตกรรมทางการจัดการเรียนการสอน ที่เป็นจริงมากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อครูและเพื่อนครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เป็นอย่างมาก

1.2 วิธีชีวิตของครูหรือวัฒนธรรมในการทำงานของครู จะพัฒนาไปสู่ความเป็น ครูมืออาชีพ (Professional Teacher) มากขึ้น ทั้งนี้เพราะครูกักวิจัยมีคุณสมบัติเป็นผู้แสวงหาความรู้ หรือผู้เรียนในศาสตร์แห่งการสอนอย่างต่อเนื่องและลึกซึ้ง สามารถที่จะสอนนักเรียนให้พัฒนา

ก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ในหลายบริบท หรือที่เรียกว่าเป็นครูรอบรู้หรือครูปรมาจารย์ (Master Teacher) ซึ่งถ้ามีปริมาณมากขึ้นจะช่วยให้การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นไปอย่างสร้างสรรค์และมั่นคง

กรมวิชาการ (2542 : 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียนเกิดจากแนวคิดพื้นฐาน คือ การบูรณาการวิธีการปฏิบัติงานกับการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติโดยมีความสำคัญ ดังนี้ เป็นการพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนด้วยการวิจัย เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู เป็นการแสดงความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติเป็นการส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา

ครุรักษ์ ภิรมย์ (2544 : 5) ได้สรุปความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้ คือ เป็นเครื่องมือสำคัญของครูในการพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ เพราะการวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูเป็นนักแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยให้ครูมีความรู้อย่างกว้างขวางและลุ่มลึก ทำงานอย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์และเป็นระบบ เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้งานของครูมีลักษณะเป็นพลวัตมีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวก้าวไปข้างหน้าไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ เกิดนวัตกรรมที่ทันสมัย นำมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ทันที่ เป็นเครื่องมือสำคัญที่โรงเรียนวิชาชีพครูให้มีความเข้มแข็ง เพราะผลจากการวิจัยในชั้นเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการทำงานของครูได้อย่างเป็นรูปธรรม นั่นก็คือ การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามที่ครูต้องการและเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม ทั้งตัวครูและนักเรียน

กรมวิชาการ (2545 : 3) กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นในการทำวิจัยทางการศึกษาว่า มีความสอดคล้องกับพัฒนาการศึกษาทั่วโลกที่ได้พยายามให้ครูผู้สอนเป็นนักวิจัย และปรับบทบาทของการวิจัยให้เข้ากับกระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะมีเสรีภาพในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ประการสำคัญผู้สอนและผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะให้แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน การวิจัยจึงสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้ซึ่งจะช่วยฝึกกระบวนการคิด การจัดการหาเหตุผลในการตอบปัญหาและรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง เครื่องมือในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพของ นักเรียน มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนทำให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นที่ยอมรับ ของสังคมทั่วไป

ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน

แฮสส์ (Hass. 1957 : 17 ; อ้างถึงใน พญุงศักดิ์ จันทรสุนทร. 2541 ก : 16) กล่าวถึง ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยจะช่วยปรับปรุงด้านวิชาชีพครูและครูผู้สอน ที่ทำการศึกษาและทดลองวิจัยอย่างจริงจังแล้วจะทำให้เกิดความก้าวหน้าในการสอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ รวมทั้งเกิดความรู้และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องนอกจากนั้นยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อวงการศึกษ เพราะคุณค่าหรือผลจากการคิดค้นนวัตกรรมทางการศึกษา ขึ้นมาใช้ได้ผลนั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคลากรและหน่วยงานทางการศึกษา ดังนี้

1. นักเรียนในชั้นเรียนมีความรู้ความสามารถพื้นฐานแตกต่างกัน จะทำให้ครู พยายามวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา คิดหาทางแก้ปัญหา โดยทำวิจัยในชั้นเรียนตั้งแต่เริ่มคิดปัญหา การวิจัย หาทางแก้ปัญหาจนกระทั่งถึงการนำปัญหาที่พบไปใช้ เมื่อครูได้ผลการวิจัยและนำไปใช้ใน ชั้นเรียน ผลดีที่ได้จะตกอยู่กับนักเรียนที่ได้รับการแก้ไข้ปัญหา ทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เติบโตก้าวหน้าเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป
2. ครูมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ คือ การวางแผนทำงานประจำ ได้แก่ วางแผนการสอนเลือกวิชาสอนที่เหมาะสม ประเมินการทำงานเป็นระยะ โดยมีเป้าหมายชัดเจน จะทำอะไร กับใคร เมื่อไร ด้วยเหตุผลอะไร และทำให้ทราบผลการกระทำว่าบรรลุเป้าหมายเพียงใด ได้อย่างไร โดยการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูจะสังเกตว่าผลการวิจัยนั้นแก้ปัญหาได้หรือไม่ ทำให้ครูเพิ่ม ความระมัดระวังต่อการสอนของตนเอง ได้เรียนรู้ว่าทฤษฎีการสอนซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติเป็นอย่างไร สิ่งเหล่านี้เป็นการพัฒนาการสอนของครูให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และการพิจารณาการปฏิบัติงานของตนเองอย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการวิจัยสามารถพัฒนาการ ทำงานไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ
3. ครูจะมีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มมากขึ้นทั้งในและนอกหมวดวิชา ซึ่งจะเป็ นการทำงานร่วมกันตั้งแต่การร่วมกันคิดหาปัญหา การวิเคราะห์หาสาเหตุการเขียนรายงาน เพราะครู ในโรงเรียนมีความถนัดหรือชำนาญต่างกัน ถ้าได้ระดมสรรพกำลังจากความถนัดของแต่ละคนแล้วก็จะ ทำให้งานวิจัยมีคุณภาพยิ่งขึ้น

4. ด้านการศึกษา ผลงานวิจัยในชั้นเรียนที่ดีจะได้รับการเผยแพร่ โดยทั่วไปแล้ว จะเป็นการกระตุ้นให้มีการพัฒนางานวิจัยอย่างไม่หยุดยั้ง ภาพลักษณ์ของผู้มีอาชีพครูจะดีเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางจากการทำงานอย่างเป็นระบบ

จากแนวคิดและทฤษฎีข้างต้นสรุปได้ว่า ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ครูร่วมมือกันทำงานอย่างเป็นระบบ ทำให้งาน มีประสิทธิภาพสูงสุดส่งผลต่อการขอเลื่อนตำแหน่งของครูให้สูงขึ้น

รูปแบบและลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน

สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม (2540 : 30) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีลักษณะเฉพาะที่ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนางานการจัดการเรียนการสอน รูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียนนั้นเป็นโปรแกรม การวิจัย (Research Program) แบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยเน้นสาระ ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการเข้าใจสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไข ตลอดจนนวัตกรรมในการพัฒนา งานตามสภาพที่เป็นจริง

ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล (2544 : 24) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เป็นการวิจัยที่เรียกว่า Self-reflective Inquiry กล่าวคือ ไม่ใช่มุ่งพัฒนาความรู้ใหม่ แต่จุดเน้นอยู่ที่การมองสะท้อนกลับสภาพการณ์หรือปัญหาที่ตนเผชิญอยู่ เช่น ปัญหาที่ครูพบ ในการสอน ซึ่งเป็นปัญหาใกล้ตัวไม่ใช่ปัญหาที่เริ่มจากภายนอก
2. เป็นการวิจัยที่ดำเนินการโดยครูในโรงเรียนนั้น และถ้าจะให้ดีที่สุดควรจะเป็น การวิจัยร่วมกันของคณะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Collaborative/Participatory Research) อาจจะเป็น การวิจัยร่วมกันระหว่างครูและนักวิจัยสนับสนุนภายนอกด้วยก็ได้
3. เป็นการวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร/โครงการหรือการเรียนการสอน ของครูผู้ดำเนินการวิจัย ซึ่งเป็นการมุ่งผลในการปฏิบัติอย่างแท้จริง เพื่อพัฒนาตามแนวทางใดแนวทาง หนึ่ง คือ การปรับวิธีการให้เหมาะสมหรือเปลี่ยนแปลงไปสู่แนวทางการปฏิบัติใหม่ ๆ การวิจัยชนิดนี้ จึงเป็นการวิจัยที่มีการทดลองวิธีการปฏิบัติจริงในสถานที่จริงโดยทันทีและทำการวิเคราะห์ ของการปฏิบัตินั้น ๆ โดยผู้วิจัยเอง

ไพจิตร สดวกการ และศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2545 : 11) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน เป็นการนำรูปแบบกระบวนการวิจัยและการพัฒนามาแก้ปัญหาของผู้เรียน โดยพัฒนากระบวนการ เรียนรู้หรือนวัตกรรมที่เหมาะสม เช่น ในกรณีที่ครูพบว่า ผู้เรียนมีปัญหาด้านพฤติกรรมเป็นรายคน

รายกลุ่มหรือทั้งชั้น ครูอาจศึกษาผู้เรียนเป็นรายกรณี ซึ่งอาจเป็นรายคน รายกลุ่ม รายชั้น แล้วแก้ปัญหาให้ผู้เรียนจนเกิดพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์ที่คงทน ถือว่าครูได้ทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหา ด้านพฤติกรรมของผู้เรียนแล้ว

บัญชา แสนทวี (2545 : 18) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่นำแนวคิด การวิจัยเชิงปฏิบัติการมาใช้ ดังนั้นจึงเป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นกระบวนการและนำผลการวิจัยไปใช้จริง ทันทีในทางปฏิบัติโดยมุ่งเน้นการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู ในชั้นเรียน นักวิจัยทางการศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่มีความเฉพาะเจาะจงและแตกต่างกันไปจากการวิจัยทางการศึกษาทั่วไป สรุปได้ดังนี้

1. ผู้ทำวิจัย ครูผู้สอนเป็นผู้ทำวิจัยโดยครูผู้สอนต้องการแก้ปัญหา ปรับปรุงปัญหา ที่ครูพบด้วยกระบวนการวิจัย ด้วยตัวครูเองมากกว่าเป็นความคิดของผู้อื่น หรือเรียกว่าครูเป็น ศูนย์กลางของกระบวนการวิจัยทั้งหมดนั่นเอง
2. ขอบเขตของการวิจัย เนื่องจากเป็นปัญหาที่ครูต้องการแก้ไข ปรับปรุงปัญหา ที่ต้องการทำการวิจัยอาจเป็นประเด็นเล็ก ๆ หรือใหญ่ก็ได้ แต่ผลที่ได้จะมีความหมายกับการจัดการเรียนการสอนของครูโดยตรง ทั้งนี้ครูอาจศึกษาปัญหาของผู้เรียน ตัวครูผู้สอน กระบวนการเรียน การสอนหรือสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะเป็นการศึกษาเฉพาะนักเรียน คนเดียว ทั้งห้องเรียนหรือหลายห้องเรียนที่ครูรับผิดชอบจัดการเรียนการสอนก็ได้
3. จุดมุ่งหมายของการวิจัย มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด กับผู้เรียน
4. กระบวนการวิจัย มีขั้นตอนที่ชัดเจนตั้งแต่การวางแผน ปฏิบัติตามแผน สังเกต ผลและสะท้อนความคิด มีการเชื่อมโยงระหว่างการสะท้อนความคิดกับการปฏิบัติทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการปฏิบัติงาน มีกระบวนการที่ดำเนินการอย่างรวดเร็ว มีความยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับสภาพ การจัดการเรียนการสอนและที่สำคัญอย่างยิ่งคือ การวิจัยต้องดำเนินไปพร้อม ๆ กับการจัดการเรียน การสอนปกติ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนที่ผู้เรียนไม่มีความรู้สึกว่าคุณครูอยู่ในสถานะ ของการวิจัย
5. การนำผลการวิจัยไปใช้ ผลที่ได้จากการวิจัยนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ของครูผู้ทำวิจัย ไม่ได้มุ่งหวังนำผลการวิจัยไปใช้ในวงกว้าง หรือเป็นข้อสรุปที่ครูคนอื่น ๆ จะนำไปใช้ ประโยชน์ได้โดยตรง หากครูคนอื่นต้องการนำไปใช้ควรมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม หรือพื้นฐานประสบการณ์ธรรมชาติของครูที่นำไปใช้เสียก่อน

จะเห็นได้ว่า รูปแบบและลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน เป็นกระบวนการแก้ปัญหาในชั้นเรียน โดยครูผู้สอนนำความรู้ เทคนิควิธีการและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่มาพัฒนากระบวนการเรียนหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กระบวนการและขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน

ประวิต เอรารวรรณ์ (2542 ก : 16) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ คือ เริ่มต้นจากการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานว่ามีปัญหาอะไรบ้าง วางแผนเพื่อแก้ปัญหา ลงมือปฏิบัติตามแผนแล้วสะท้อนผลการปฏิบัติเพื่อเริ่มต้นใหม่ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. การสำรวจสภาพการปฏิบัติงาน (Reconnaissance) เป็นขั้นตอนการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานของครูด้านปัญหา สาเหตุ และการวิเคราะห์ปัญหาเหล่านั้นจะสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขสภาพการปฏิบัติงานในส่วนใดบ้าง ซึ่งสามารถสำรวจได้จากกิจกรรมการเรียน การสอนพฤติกรรมนักเรียน สภาพแวดล้อมและบริบทต่าง ๆ ของโรงเรียน การสำรวจและการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวจะนำไปสู่การเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจนและสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้
2. การวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนสำหรับกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการ และวางแผนเพื่อลงมือปฏิบัติ (Action) ในการค้นหาคำตอบ หรือพัฒนานวัตกรรมและการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสภาพการปฏิบัติที่เป็นปัญหา
3. การลงมือปฏิบัติ (Action) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด จากชั้นวางแผนมาขึ้นดำเนินการ เพื่อให้เกิดผลหรือการเปลี่ยนแปลงตามจุดประสงค์
4. การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) เป็นขั้นตอนการประเมิน ตรวจสอบกระบวนการการสะท้อนผลการปฏิบัติว่ามีสิ่งใดที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาไปบ้าง เพื่อสรุปผลและวางแผนปรับปรุงใหม่หรือแก้ปัญหาใหม่ต่อไป

จากกระบวนการดังกล่าวจะเห็นว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนมุ่งที่จะแสวงหาคำตอบหรือพัฒนานวัตกรรมควบคู่ไปกับการนำเอาคำตอบ หรือนวัตกรรมนั้น ไปใช้ในการแก้ปัญหาที่ครูกำลังประสบอยู่ ซึ่งเป็นวงจรต่อเนื่องไม่สิ้นสุด ครูจึงสามารถปรับปรุง ประยุกต์ให้เข้ากับการทำงานปกติของตนเองได้ ดังนั้นการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูจึงไม่ใช่การเริ่มต้นงานชิ้นใหม่ แต่เป็นการวิเคราะห์

วางแผน และจัดระบบการทำงานอย่างเดิมของครูให้เป็นกระบวนการทำงานที่เป็นการวิจัยในชั้นเรียน
ไปด้วยวงจรการทำวิจัยในชั้นเรียน

กรมวิชาการ (2545 : 8-11) กำหนดกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนที่สำคัญไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหาความจำเป็น ความต้องการในการพัฒนา โดยการศึกษาสภาพปัญหาทั้งด้านผลสัมฤทธิ์หรือความประพฤติ พฤติกรรมหรือบุคลิกภาพของผู้เรียนเพื่อหาลักษณะของปัญหาหรือจุดที่ต้องพัฒนา สาเหตุของปัญหาที่แท้จริงและนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนและออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ (นวัตกรรมการศึกษา) หรือกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนที่ครูผู้สอนต้องการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ปัญหา/พัฒนาบนพื้นฐานของแนวคิด/ทฤษฎี เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า กลุ่มผู้เรียนที่ครูผู้สอนต้องการพัฒนาได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการของศาสตร์ในสาขาที่เกี่ยวข้องแล้ว
3. การจัดกิจกรรมการแก้ปัญหา/พัฒนา เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนนำกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ (นวัตกรรมการศึกษา) ที่ผ่านการปรับ/พัฒนาเรียบร้อยแล้วนำไปสู่การปฏิบัติการจัดกิจกรรมการแก้ปัญหา/พัฒนาการเรียนรู้ในกลุ่มผู้เรียนที่ต้องการพัฒนา
4. การวัดผล/ประเมินผล เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีผลการเรียนรู้และพฤติกรรม หรือคุณลักษณะตามหลักสูตรที่คาดหวังหรือไม่
5. รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน เมื่อครูผู้สอนเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูผู้สอนต้องเขียนสรุปผลการวิจัย หากพบว่าผู้เรียนไม่เกิดการเรียนรู้ และหรือมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ครูผู้สอนจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือทันที หรืออาจต้องใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ช่วยในการแก้ปัญหา พัฒนาการเรียนรู้กลุ่มผู้เรียนดังกล่าวซ้ำอีกครั้งหรือหลาย ๆ ครั้ง จนกว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามเจตนาธรรมณ์ ตามหลักสูตรอย่างแท้จริง

จะเห็นได้ว่ากระบวนการวิจัยในชั้นเรียน เมื่อนำมาใช้กับทางการศึกษาจะช่วยให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาระบบโรงเรียน ช่วยเหลือครูให้พัฒนาการเป็นการสอนเพื่อการเรียนรู้และสืบสวนสอบสวนในชั้นเรียน หรือกระทั่งการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะเป็นรูปแบบการวิจัยที่มีการดำเนินการวิจัยเป็นระบบครบวงจร โดยในขั้นสุดท้ายมีการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ช่วยให้ได้ข้อมูลย้อนกลับไปวางแผนจนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพึงพอใจ

กรมสามัญศึกษา (2544 : 35) กล่าวว่าการทำงานวิจัยในชั้นเรียนมีการดำเนินการเป็นขั้นตอน โดยยึดหลักวิธีการทางวิทยาศาสตร์และได้นำมาขยายให้เป็นขั้นตอนที่ละเอียดต่อเนื่องเพื่อสะดวกในการปฏิบัติ ครูจึงสามารถวางแผนดำเนินงานไว้ล่วงหน้าได้โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียนใด ๆ ก็ตามจะต้องเริ่มต้นด้วยการมองปัญหาของเรื่องที่จะวิจัยอย่างชัดเจน โดยทำการสำรวจข้อบกพร่องและวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวจะต้องค้นหาว่า นักเรียนมีความบกพร่องจุดใด เนื่องจากสาเหตุใด ซึ่งอาจได้จากการระดมสมอง ตรวจสอบแบบฝึกหัด จากผลการสอบปลายภาคเรียนหรือผลการวิจัย เมื่อสำรวจข้อบกพร่องได้แล้วนำมาวิเคราะห์สาเหตุ และความต้องการแก้ปัญหาให้ตรงกับสาเหตุนั้น ๆ แล้วเขียนออกมาในรูปวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วก็ควรศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำวิจัยว่ามีอยู่ก่อนแล้วบ้างอย่างไรงานวิจัยที่จะทำมีความเชื่อมโยงกับทฤษฎีอย่างไร ทั้งนี้เพื่อแสดงความต่อเนื่องทางวิชาการที่ต้องการที่จะมีส่วนสร้างเสริมให้ความเจริญก้าวหน้าให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องช่วยครุในเรื่องต่อไปนี้

1. มองปัญหาที่จะวิจัยได้ชัดเจนขึ้น
2. ได้แนวความรู้พื้นฐานตลอดจนทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็น (ตัวแปร) ที่จะศึกษา
3. เห็นแนวทางในการศึกษาปัญหา
4. สามารถอธิบายปัญหา โดยเฉพาะการกำหนดขอบเขตการวิจัยและอธิบาย

ตัวแปรที่จะศึกษา

5. สามารถตั้งสมมติฐานได้อย่างสมเหตุสมผล
6. เลือกเทคนิคการสุ่มตัวอย่างได้อย่างเหมาะสม
7. เลือกเครื่องมือกับข้อมูลได้ถูกต้อง
8. เลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

สิ่งที่ครูจะได้จากการดำเนินการในขั้นนี้ คือ ได้เทคนิคการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎีหรืองานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว ซึ่งทำให้แนวคิดของครูน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา นวัตกรรมเป็นรูปแบบหรือวิธีการ
แก้ปัญหาที่ครู อาจารย์สร้างขึ้นมาเอง หรือนำเอารูปแบบหรือวิธีการที่ผู้อื่นทำไว้แล้วมาปรับปรุง
ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ต้องการแก้ไข เช่น

1. บทเรียนสำเร็จรูปเหมาะสมกับนักเรียนที่เรียนช้า
2. ชุดการสอนเหมาะสมกับนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
3. คู่มือครูเหมาะสมกับปัญหาการขาดคู่มือสอน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบการทดลอง การทดลองทำได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับ
ลักษณะของนวัตกรรม จำนวนกลุ่มที่ทดลองและจำนวนครั้งของการวัดตัวแปรที่ศึกษา ฉะนั้นในการ
ออกแบบการทดลอง ต้องออกแบบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย โดยคำนึงถึง
กลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่วัด เพื่อให้ผลการทดลองที่ความเที่ยงตรง ได้ข้อสรุปผลการทดลองที่แม่นยำ
โดยมีหลักการดังนี้

1. นวัตกรรมที่นำมาทดลองจะต้องมีความเด่นชัด มีทฤษฎีรองรับเพื่อให้มั่นใจ
ได้ว่ามีโอกาสแก้ปัญหาที่มีอยู่อย่างได้ผล หรือพัฒนาการเรียนการสอนได้จริง ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เกิด
ความมั่นใจว่าผลของการใช้นวัตกรรมจะแตกต่างจากการไม่ได้ใช้นวัตกรรม หรือการใช้วิธีเดิมอย่าง
ชัดเจน

2. พยายามลดความคลื่อนในการวิจัยให้น้อยที่สุด โดยการใช้เครื่องมือวัดที่มี
ความตรง (Validity) คือ ผลการวัดมีความคงที่ไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนที่ดี
ของประชากรที่ศึกษา และนอกจากนี้สถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
การวิจัยหรือจุดประสงค์ของการวิจัยได้หรือไม่ และสอดคล้องกับข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้ค่าสถิติ
นั้น ๆ หรือไม่

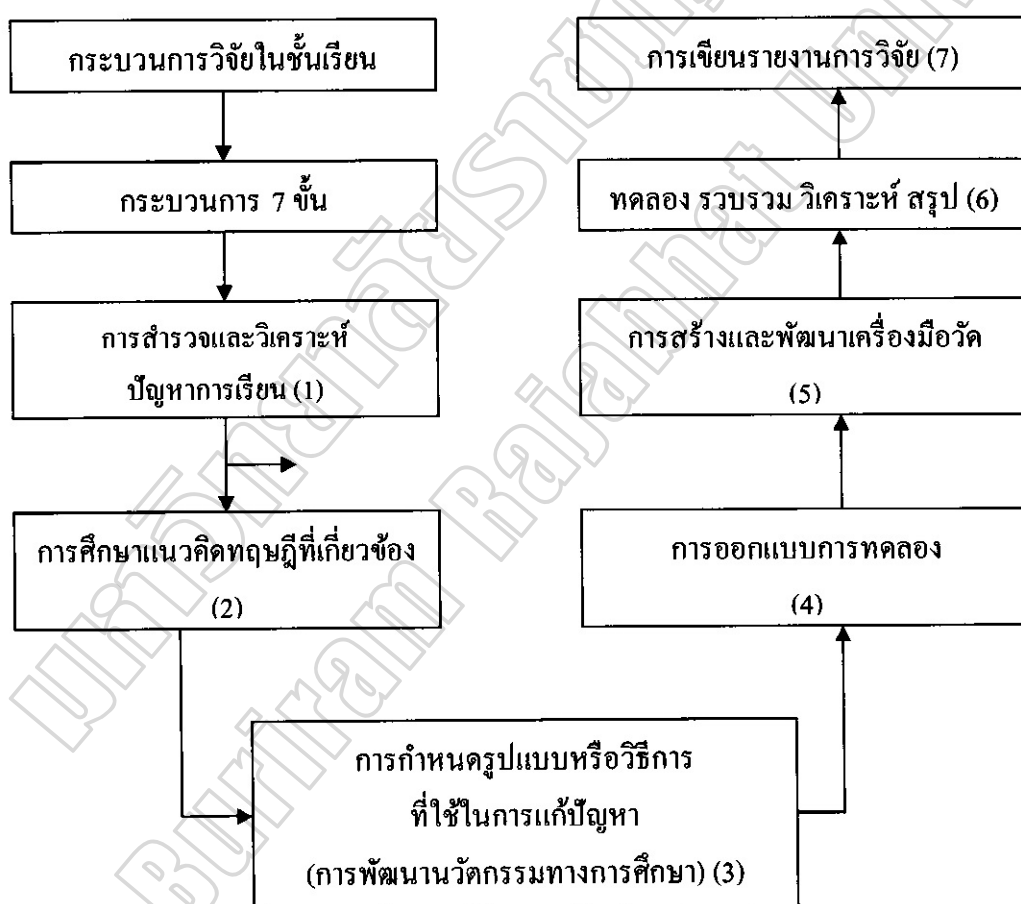
3. ควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนที่รบกวนผลการทดลอง

ขั้นตอนที่ 5 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
ในชั้นเรียนจะใช้เครื่องมือชนิดใดย่อมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตัวแปรที่จะวัด ดังนั้นจึงต้อง
จึงต้องศึกษาเครื่องมือชนิดใดย่อมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตัวแปรที่จะวัด ดังนั้นจึงต้อง
ศึกษาเครื่องมือแต่ละชนิด ทั้งในแง่ลักษณะของเครื่องมือ วิธีสร้าง และข้อดี ข้อจำกัด เมื่อครูได้สร้าง
เครื่องมือวัดหรือปรับปรุงเครื่องมือวัดที่ผู้อื่นสร้างไว้แล้ว ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
ก่อนที่จะไปใช้จริง โดยการนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีลักษณะเช่นเดียวกับ

ประชากรที่เราศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัด เช่น ความตรง (Validity) และความเที่ยงตรง (Reliability) ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 6 การทดลอง การรวบรวม การวิเคราะห์ และสรุปผล ครุภัณฑ์วัดกรรมไปทดลองใช้กลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ตามแนวทางที่กำหนด ซึ่งการทดลอง การรวบรวม การวิเคราะห์ และสรุปผลข้อมูล ถ้าจะให้เป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้องจะต้องมีปฏิทินปฏิบัติงานดังกล่าวแสดงเวลาและระยะเวลาของการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนด้วย

ขั้นตอนที่ 7 การเขียนรายงานการวิจัยเป็นการรายงานวิจัยตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งถึงการวิเคราะห์ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะมีประโยชน์อย่างมาก เพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมหรือประโยชน์อ้างอิง กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนสามารถสรุปได้ดังแผนภาพ

ภาพประกอบ 2.1 กระบวนกรวิจัยในชั้นเรียนตามแบบของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
ที่มา : หน่วยกรศึกษานิเทศ กรมสามัญศึกษา (2544 : 24)

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า กระบวนการและขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน อาจจะยืดหยุ่นได้ขึ้นอยู่กับวิชาการที่แต่ละคนจะกำหนด สำหรับผู้วิจัยเห็นว่ากระบวนการวิจัยในชั้นเรียน สามารถแบ่งออกเป็น 9 ขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอน การวิเคราะห์ ปัญหาการเรียนการสอน ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กำหนดรูปแบบหรือวิธีการที่ใช้แก้ปัญหา ออกแบบงานวิจัย สร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและสรุป ผลการวิจัย และเขียนรายงานและเผยแพร่การวิจัย

ปัญหาและอุปสรรคการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน ช่วยให้ครูมีวิถีของการทำงานอย่างเป็นระบบเห็นภาพของงาน ตลอดแนวแต่ในความเป็นจริงนั้น ครูคิดว่าการศึกษาเป็นเรื่องที่ยากยิ่งในการทำ จึงเป็นปัญหาตลอดมา มีนักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาให้ความเห็นในเรื่องของปัญหาและอุปสรรคการวิจัย ในชั้นเรียน ดังนี้

ชนิษฐา ทิววงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการทำวิจัย ในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ได้สรุปปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา ผลการวิจัย ดังนี้

1. ครูประถมศึกษามีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหาในระดับมาก ได้แก่ ด้านงบประมาณและด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านที่มีปัญหาในระดับ ปานกลาง ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านแหล่งข้อมูลและด้านบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง ด้านที่ปัญหาในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินงาน
2. แนวทางการแก้ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.1 ด้านความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ การเข้ารับการอบรม สัมมนาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.2 ด้านการดำเนินงาน ได้แก่ ระบุโครงการวิจัยในชั้นเรียนเป็นแผนปฏิบัติการ ของสถานศึกษา จัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและเผยแพร่ผลงานการทำวิจัย ในชั้นเรียนของครู ประกาศเกียรติคุณยกย่องครูที่ประสบผลสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดนิทรรศการแสดงผลงานครูที่ประสบผลสำเร็จการทำวิจัยในชั้นเรียน เชิญวิทยากรจากส่วนกลางมา ให้ความรู้ ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษา นำการวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน ความดีความชอบของครูพร้อมทั้งการประเมินโรงเรียน

2.3 ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แต่งตั้งทีมที่ปรึกษาภายในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน สนับสนุนและให้กำลังใจให้เพื่อนร่วมงานเพื่อให้เห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน และการสนับสนุนอย่างจริงจัง นิเทศ ติดตามการทำงานของครูอย่างสม่ำเสมอ

2.4 ด้านงบประมาณ ได้แก่ จัดงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดหางบประมาณสนับสนุนแก่ครูที่พัฒนาการเรียนการสอน โดยการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน พิจารณาเพิ่มงบประมาณแผนงานวิชาการ

2.5 ด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ สถานศึกษาจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความเหมาะสมของงาน

2.6 ด้านแหล่งข้อมูล ได้แก่ จัดตั้งแหล่งวิชาการเพื่อการศึกษา ค้นคว้างานวิจัย ประสานระหว่างกลุ่มโรงเรียนในการศึกษาค้นคว้างานวิจัย จัดหาวารสารด้านการวิจัย วัสดุประเมินผลมาใช้ในแหล่งวิชาการ นำผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จมาจัดเผยแพร่

สุนทร ราชโยธา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ได้สรุปปัญหาของการวิจัย ดังนี้

1. ปัญหาการทำวิจัยชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ แหล่งข้อมูลในการวิจัย รองลงมาได้แก่ ด้านงบประมาณสนับสนุนการวิจัย และด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการวิจัยตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การดำเนินงานวิจัย

2. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ การดำเนินงานวิจัย ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องในการวิจัย ด้านงบประมาณสนับสนุนการวิจัยและแหล่งข้อมูลในการทำวิจัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 20 ปีขึ้นไป มีปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 20 ปีลงมา

3. ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการวิจัย แตกต่างกันและพบว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ การดำเนินงานวิจัย งบประมาณสนับสนุนการวิจัย และแหล่งข้อมูลในการทำวิจัยแตกต่างกัน โดยพบว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนมากกว่าครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2534 : 17-19) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการวิจัยไว้ดังนี้

1. ผู้วิจัยเลือกปัญหาในการทำวิจัย โดยไม่คำนึงถึงความสำคัญของปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอน ส่วนมากจะเลือกปัญหาโดยคำนึงถึงความสนใจของตนเองเท่านั้น
2. การวิจัยส่วนมากไม่สามารถควบคุมตัวแปรได้ ผลการวิจัยจึงอาจมีผลของตัวแปรซ้อน ทำให้ไม่น่าเชื่อถือ
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยยังเป็นตัวแปรที่ไม่มีความสำคัญ
4. การเก็บข้อมูล ยังนิยมใช้เฉพาะแบบสอบถามซึ่งอาจจะทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย
5. การวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในช่วงระยะเวลาเดียว ไม่มีการติดตามศึกษาเป็นระยะต่อเนื่องพอสมควร ซึ่งจะเป็นการจำกัดตัวแปรด้านเวลา และอาจทำให้ผลการวิจัยไม่น่าเชื่อถือ
6. การวิเคราะห์ข้อมูลยังไม่ลึกซึ้ง และบางครั้งผู้วิจัยไม่ตระหนักถึงรูปแบบของการวิจัย จึงใช้สถิติวิเคราะห์ผิด ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อใช้เครื่องจักรกลในการวิเคราะห์ข้อมูล
7. การเขียนรายงานการวิจัยยังไม่สามารถสื่อความได้ ภาษาที่ใช้ในการวิจัยยังเป็นภาษาสถิติ

อุทุมพร จามรมาน (2537 : 34) ได้กล่าวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการที่ให้ครูรู้จักการแสวงหาข้อมูลที่เชื่อถือได้ และเป็นระบบด้วยการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียนและการสอนของครู แต่สภาพการปฏิบัติกลับส่งผลตรงกันข้าม กล่าวคือครูต้องการเลื่อนตำแหน่ง ต่างพยายามหาทางที่จะทำรายงานออกมาเพื่อให้ตนเองได้รับตำแหน่งโดยไม่ได้มุ่งที่จะนำผลงานดังกล่าวกลับไปสู่ชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาการบริหารงานในโรงเรียน เกิดผลกระทบต่อนักเรียนและวงการศึกษาและไม่เป็นการพัฒนาการเรียนการสอนของครู เป็นต้น

สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม (2540 : 34) กล่าวว่าปัจจุบันครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ภาระหรือรันทนในการทำงานวิจัยในชั้นเรียนเป็นอันมาก แต่ปัญหาในการวิจัยของครูพอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาในเรื่องการไม่มีเวลา เพราะครูให้เวลากับงานสอนมากเป็นสำคัญ จึงไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการทำวิจัยฉะนั้นครูจึงต้องบริหารเวลาให้ดีและต้องทำงานอย่างเป็นระบบใช้เวลาว่าง เช่น ช่วงปิดภาคเรียนครูต้องวิเคราะห์แผน เตรียมอุปกรณ์เครื่องมือให้พร้อม เมื่อเปิดภาคเรียนมาครู

จะได้เริ่มทำแผนการวิจัยตลอดภาคเรียน แล้วใช้เวลาในช่วงปิดภาคเรียนอีก 2-3 สัปดาห์เป็นอย่างน้อย สำหรับวิเคราะห์สรุปผลและผลิตงาน

2. ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้การช่วยเหลือทางด้านวิชาการ โดยเฉพาะในเรื่องสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

3. ปัญหาเรื่องการผลิตและรายงานผลการวิจัยที่ต้องการผู้ช่วยผลิตตัวรายงานทั้งหลายจากการนำเสนอปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยในชั้นเรียน สรุปปัญหาและอุปสรรคมี 3 ด้าน คือ ด้านผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้อง ด้านงบประมาณสนับสนุนการวิจัย และด้านวัสดุอุปกรณ์

จากคำกล่าวและแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าปัญหาและอุปสรรคการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการขาดปัจจัยที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้วิจัยที่ขาด พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ครูผู้วิจัยไม่มีเวลาเพียงพอ หรือแม้กระทั่งครูไม่เข้าใจความมุ่งหมายของการวิจัยในชั้นเรียน โดยมุ่งนำผลวิจัยที่ได้เพื่อเสนอขอเลื่อนตำแหน่ง แต่ไม่ได้นำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหา ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้และสนับสนุนการวิจัย ตลอดจนปัญหาการไม่ได้รับความร่วมมือหรือเห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร เพื่อนร่วมงานหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ครุณักวิจัยมีพฤติกรรมเป็นผู้ร่วมเรียนรู้กับศิษย์ และเป็นกัลยาณมิตรของศิษย์ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น ทั้งในด้านปัญหาและพฤติกรรมของนักเรียนอันนำไปสู่สัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน รวมถึงการให้คำแนะนำและส่งเสริมนักเรียนให้ตรงตามความต้องการและความสามารถ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

กอร์ดัน (Gorton. 1983 : 71 ; อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. 2544 : 33)

ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน 6 ประการ คือ

1. ในฐานะบทบาทผู้บริหารจัดการ
2. ในฐานะบทบาทเป็นผู้นำในด้านการสอนหรือด้านวิชาการ
3. ในฐานะบทบาทผู้รักษาระเบียบวินัย
4. ในฐานะบทบาทผู้ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ สร้างขวัญกำลังใจและบรรยากาศ
5. ในฐานะบทบาทเป็นผู้ประเมินผล
6. ในฐานะบทบาทเป็นผู้แก้ปัญหาความขัดแย้ง

เนเชวิก (Knezevick. 1984 : 16–18 ; อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 27–28)

ได้กำหนดบทบาทสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. บทบาทผู้กำหนดทิศทาง (Direction Setter) หมายถึง การเป็นผู้กำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา
2. บทบาทผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader Catalyst) หมายถึง การเป็นผู้นำในงาน ด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา เป็นผู้มีอิทธิพลและจูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตามได้
3. บทบาทนักวางแผน (Planner) หมายถึง เป็นผู้วางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ร่วมกับคณะกรรมการของสถานศึกษา
4. บทบาทผู้ตัดสินใจ (Decision Maker) หมายถึง เป็นผู้ตัดสินใจในการบริหาร และการจัดการในสถานศึกษา
5. บทบาทนักจัดองค์การ (Organizer) หมายถึง เป็นผู้กำหนดโครงสร้างในการ บริหารงานในสถานศึกษา
6. บทบาทผู้จัดการเปลี่ยนแปลง (Change Manager) หมายถึง เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การจูงใจในการเปลี่ยนแปลง
7. บทบาทผู้ประสาน (Coordinator) หมายถึง เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ใน สถานศึกษา
8. บทบาทผู้สื่อสาร (Communicator) หมายถึง เป็นผู้ติดต่อประสานสัมพันธ์กับ หน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

9. บทบาทผู้แก้ความขัดแย้ง (Conflict Manager) หมายถึง เป็นผู้แก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลและกลุ่มภายในสถานศึกษา

10. บทบาทผู้แก้ปัญหา (Problem Manager) หมายถึง เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาต่างๆของสถานศึกษา

11. บทบาทผู้จัดระบบงาน (System Manager) หมายถึง เป็นผู้นำในการจัดระบบงานและการพัฒนาสถานศึกษา

12. บทบาทผู้บริหารการเรียนการสอน (Instructional Manager) หมายถึง เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนและการบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา

13. บทบาทผู้บริหารบุคคล (Personnel Manager) หมายถึง เป็นผู้สรรหา คัดเลือกรักษาและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา

14. บทบาทผู้บริหารทรัพยากร (Resource Manager) หมายถึง เป็นผู้นำในการจัดทรัพยากร ทั้งทรัพยากร สิ่งของและบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

15. บทบาทผู้ประเมินผล (Appraiser) หมายถึง เป็นผู้ประเมินผลการทำงานและโครงการต่างๆ ของสถานศึกษา

16. บทบาทประธานในพิธี (Ceremonial Head) หมายถึง เป็นผู้นำทางด้านการจัดงานและพิธีการต่างๆ ของหน่วยงานทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

17. บทบาทผู้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Public Relator) หมายถึง เป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก การประชาสัมพันธ์ การติดต่อประสานงาน รวมทั้งการให้บริการแก่หน่วยงานอื่นๆ

กรมวิชาการ (2543 : 16-17) ได้กล่าวว่า ในอดีตผู้ทำหลักสูตรไม่ได้ใช้หลักสูตรและผู้ใช้หลักสูตรไม่ได้ทำหลักสูตรทำให้การใช้หลักสูตรไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร ปัจจุบันถ้าผู้สอนและผู้บริหารทำวิจัยในชั้นเรียนหรือโรงเรียน การวิจัยนี้จะเป็นสื่อให้หลักสูตรถึงชั้นเรียนและโรงเรียนได้เป็นผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร โดยผู้บริหารต้องมีหน้าที่เป็นผู้ให้การสนับสนุนด้วย กล่าวคือ ทั้งผู้บริหารและผู้สอนต้องตระหนักและเข้าใจในคุณประโยชน์ของการวิจัย หากผู้สอนไม่มีเวลาที่จะทำวิจัยให้ครบทุกขั้นตอน อย่างน้อยก็ควรจะเข้าใจ รู้วิธีเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลไว้ใช้ประโยชน์ โดยเก็บข้อมูลขณะสอน ซึ่งอาจใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลแบบตรวจคำตอบ (Checklist) หรือแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ด้วยการร่วมมือกันสร้างเครื่องมือ

ส่วนข้อมูลที่ได้ก็นำมาวิเคราะห์รวมด้วยกันในหลายเรื่อง ในหลายวิชาหรือสถานศึกษาก็จะทำให้มีน้ำหนักมากพอที่จะนำไปพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้กว้างขวางขึ้นได้

ดังนั้นการร่วมมือกันทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ นอกจากจะเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนแล้ว ยังจะเน้นการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษาซึ่งเป็นการสนองตอบความมุ่งหวังที่จะได้เห็นภาพผู้เรียนที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

กรมสามัญศึกษา (2539 : 3-10) ได้กำหนดขอบข่ายงานไว้ 7 ประการ เพื่อประเมินมาตรฐานโรงเรียน 7 หมวด ได้แก่ การบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการโรงเรียนกับชุมชน และการบริหารอาคารสถานที่ มาตรฐานโรงเรียนทั้ง 7 หมวดดังกล่าวสามารถสรุปเป็นงานหลักได้ 4 งาน คือ งานวิชาการ งานธุรการ งานปกครองและงานบริการ

จากแนวคิดและทฤษฎีข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน ต้องคอยให้คำแนะนำ ประสานงาน ช่วยเหลือ ควบคุมและตัดสินใจในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ทั้งหมดในโรงเรียนที่รับผิดชอบ

แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

การบริหารเพื่อส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานวิจัยในโรงเรียนให้มีกำลังใจและสามารถทำการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจที่มีอยู่ในหน่วยงานนั้น เฮอร์ซเบิร์ก มอสเนอร์ และสไนเดอร์แมน (Herzberg, Mausner & Snyderman. 1959 : 114-115; อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2544 : 145) ได้ศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เกิดสิ่งจูงใจเพื่อให้คนปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย

ปัจจัยแรก เรียกว่า ปัจจัยกระตุ้น (Motivational Factors) มี 5 ประการ ได้แก่ ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล (Achievement) การได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (The Work Itself) ความรับผิดชอบ (Responsibility) และความก้าวหน้า (Advancement) ปัจจัยชนิดนี้มีความสำคัญอยู่ในระดับสูงมากในการทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความพึงพอใจที่จะทำงาน

ปัจจัยที่สอง เป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจในงาน เรียกว่า ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) มี 11 องค์ประกอบ ได้แก่ โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต (Possibility of Growth) ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานประกอบด้วยผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน (Interpersonal Relations with Superior, Subordinate, Peers) สถานะของอาชีพสภาพการทำงาน

(Working Conditions) ความเป็นอยู่ส่วนตัว (Personal Life) ความมั่นคงในงาน (Security) และวิธีการปกครองบังคับบัญชา (Supervision-Technical) ความมั่นคงในงาน และวิธีการปกครองบังคับบัญชา องค์ประกอบทั้ง 2 ปัจจัยนี้เป็นสิ่งสำคัญที่คนต้องการและจากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบชนิดแรกที่เป็นแรงจูงใจภายในนั้น มีความสำคัญอย่างมากที่จูงใจให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546 : 52-55) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ หรือนำการวิจัยเข้าไปสู่สถานศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยแรงจูงใจเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้การบริหารจัดการขององค์กรวิจัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญ 5 ด้าน คือ

1. ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการวิจัยในชั้นเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายการวิจัยฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2542 – 2544) เทวิน ชินบุตร (2546 : 27 – 30) สรุปประเด็นที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้ดังนี้

1. นโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนวิจัยระบุว่า ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยที่หลากหลาย เพื่อพัฒนานโยบายและดำเนินงานตามนโยบายของหน่วยงานทุกระดับและกระบวนการเรียนการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การบริหารและการจัดการ การนิเทศการศึกษา การวัดและประเมินผล ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบุคคลชุมชนและองค์กรต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายและมาตรการดังนี้

เป้าหมายที่ 2 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและระดับการศึกษา

มาตรการ

1. ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการนำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน
2. ให้มีการวิจัยรูปแบบการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน
3. ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านวิชาชีพที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ
4. ให้มีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้

5. ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพครบทุกด้าน
6. ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ
7. ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรครอบครัวการศึกษา
8. ให้มีการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสร้างทักษะชีวิตของผู้เรียน
9. ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบวิถีชีวิตประชาธิปไตย
10. ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและสำนึกความเป็นไทย
11. ให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
12. ให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. นโยบายการสร้างและพัฒนานุเคราะห์ทางการวิจัย ระบุว่า การเร่งรัดให้มีการสร้างและพัฒนานุเคราะห์ทางการวิจัยขึ้นในหน่วยงานให้ความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัย และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายและมาตรการดังนี้

เป้าหมายที่ 1 มีการสร้างบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคลากรทางการวิจัย
มาตรการ

1. ให้มีการสร้างบรรยากาศทางการวิจัย เพื่อกระตุ้นให้เป็นบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับให้ความสนใจและเห็นความสำคัญของการวิจัย โดยมีการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การนำเสนอผลงานวิจัย การสัมมนาวิชาการ การจัดมุมวิจัยในหน่วยงานหรือแหล่งวิชาการ
2. ให้มีการให้ความรู้ทางด้านการวิจัยแก่บุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ และสนับสนุนให้ทำการวิจัยรวมทั้งอำนวยความสะดวกให้สามารถทำวิจัยได้อย่างหลากหลาย
3. ให้มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ในรูปแบบของการประชุมสัมมนาทางการวิจัย
4. ให้มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ทางการวิจัยแจกจ่ายให้บุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ

5. ให้มีการอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยในรูปแบบการให้ตัวอย่างงานวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องรวมทั้งให้คำปรึกษาและข้อคิดทางการวิจัย

3. นโยบายการบริหารและการจัดการด้านการวิจัย ระบุว่า การเร่งรัดให้หน่วยงานทุกระดับจัดหาและสนับสนุนให้งบประมาณจัดระบบสารสนเทศติดตามและประเมินผลเพื่อให้การดำเนินการวิจัยของบุคลากรและหน่วยงานสามารถดำเนินการวิจัยและนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายและมาตรการดังนี้

เป้าหมาย

1. มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานทุกระดับให้การอุดหนุนทุนการวิจัยพัฒนาบุคลากรการเผยแพร่การวิจัย การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกการให้บริการและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัยได้อย่างทั่วถึง
2. มีการประสานงานกับบุคคล ชุมชน และองค์กรต่างๆ เพื่อความร่วมมือการระดมสรรพกำลังให้การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการวิจัย
3. มีการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศเพื่อการวิจัยทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานให้ความสะดวกรวดเร็วและง่ายต่อการศึกษาค้นคว้า
4. มีการนิเทศ ติดตามผลและประเมินผลการทำวิจัยอย่างทั่วถึงและ

ต่อเนื่อง

มาตรการ

1. ให้หน่วยงานทุกระดับมีการจัดหางบประมาณสนับสนุนให้ทุนอุดหนุนการวิจัยการพัฒนาบุคลากรการเผยแพร่งานวิจัยอย่างทั่วถึง
2. ให้มีการประสานความร่วมมือกับบุคคล และองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการวิจัย
3. ให้มีการจัดระบบและเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวิจัยที่เป็นปัจจุบันและทันสมัย
4. ให้มีการจัดทำแผนพัฒนางานวิจัยในทุกระดับ เพื่อให้มีผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ให้มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลเพื่อให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัย

6. ให้มีการยกย่อง ชมเชย เชิดชูเกียรติแก่บุคลากร และหน่วยงานที่
ผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ

คำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการวิจัยในชั้นเรียน
หมายถึง การกระตุ้นและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งผู้บริหาร
ต้องจัดกระบวนการการบริหารให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับ
ความต้องการ ความสนใจของครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานวิจัย
ในชั้นเรียนของครูอย่างแท้จริง

2. ด้านการส่งเสริมให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546 : 53) ได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จด้าน
การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน 8 ประการ ได้แก่

1. การยกย่องชมเชยผู้ปฏิบัติงานวิจัยทุกครั้งที่มีโอกาส
 2. การให้เกียรติหรือรางวัลแก่ผู้ปฏิบัติงานวิจัย
 3. การจัดให้ผู้ปฏิบัติงานวิจัยมีโอกาสนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านความรู้และ
ประสบการณ์ด้านการวิจัย
 4. การจัดให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายการบริหาร
งานวิจัย
 5. การจัดให้บุคลากรมีส่วนร่วมรับผิดชอบในโครงการวิจัยขององค์กร
 6. การจัดให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางการวิจัยเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้
ให้เพื่อนร่วมงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร
 7. การจัดให้บุคลากรในองค์กรเดียวกันได้มีโอกาสปรึกษา แลกเปลี่ยนความ
คิดเห็นเรื่องการทำวิจัยซึ่งกันและกัน
 8. การสนับสนุนให้นำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไป
- วิชัย โสสุวรรณจินดา (2531 : 75) ให้ความเห็นว่า ผู้บริหารควรมีหลักการ
เพื่อส่งเสริมกำลังใจให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชาที่สำคัญ คือ
1. บุคคลได้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานและกำหนดแนวทางการทำงานเอง
เขาจะมีแรงจูงใจที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จมากขึ้น

2. คนเราต้องการได้รับการยกย่องชมเชยเสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะไหน และดำรงตนอยู่ในตำแหน่งใด การยกย่องชมเชยที่เหมาะสมกับแต่ละคนจะเป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำงานที่ดี

3. การยกย่องชมเชยให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำงานได้ดีเด่นกว่าคนอื่นจะกระตุ้นให้เกิดการแข่งขัน ทำให้ผู้ปฏิบัติมีความกระตือรือร้นและมีความมานะพยายามมากขึ้นเพื่อให้ได้รับการยกย่อง

คำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การให้เกิดริเริ่มและยกย่องครูที่มีความรู้ ความสามารถในด้านการวิจัย ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ต้องทำให้ครูเกิดกำลังใจและความภาคภูมิใจในผลงานวิจัยของตนเอง รวมทั้งเผยแพร่ผลงานการวิจัย ให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

3. ด้านการส่งเสริมให้มีความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546 : 53-54) ได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ด้านการให้มีความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน 10 ประการ ได้แก่

1. การชี้แนะ ช่วยเหลือบุคลากรเกิดการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงาน โดยใช้การวิจัยเป็นพื้นฐาน
2. การส่งเสริมให้บุคลากรทำการวิจัยหรือค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางาน
3. การสนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสศึกษาหาความรู้ และประสบการณ์ ที่เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนางาน
4. การเปิด โอกาสให้บุคลากรไปค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในเวลาที่ว่างจากการทำงาน
5. การส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยการแนะนำให้บุคลากร อ่านหนังสือ ตำรา เอกสาร วารสารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย
6. การติดต่อประสานงานเพื่อแสวงหาแหล่งความรู้หรือผู้ที่ให้คำปรึกษางานวิจัย บุคลากรในองค์กรทราบ
7. การจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจและแนวปฏิบัติงานวิจัย
8. การจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการทางการวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคลากรในองค์กร

9. การจัดให้มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายเสริมความรู้เรื่องการวิจัยแก่บุคลากรใน
องค์กร

10. การนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อการวางแผนการกำหนดนโยบายขององค์กร
คำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง
การมองเห็นประโยชน์ของการวิจัยที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นการกระตุ้นครูให้แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ
เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

4. ด้านการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546 : 53-54) ได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ
ด้านความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน 8 ประการ ได้แก่

1. การจัดระบบการดูแลเอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงานวิจัยที่สอดคล้องกับหน้าที่
ความรับผิดชอบของบุคลากรในองค์กรนั้น ๆ
2. การพยายามให้คำแนะนำด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนา
งานอยู่เสมอ
3. การให้ความช่วยเหลือผู้ปฏิบัติงานวิจัยในการแก้ปัญหาที่มีผลกระทบ
ต่อการดำเนินการวิจัย
4. การมีคณะบุคคลในการให้การนิเทศเกี่ยวกับการวิจัยแก่บุคลากรในองค์กร
5. การส่งเสริมให้ผู้นำด้านการวิจัยเพื่อมุ่งใจบุคลากรในองค์กรให้ทำการวิจัย
6. การจัดระบบงานในองค์กรให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร เช่น
มีความเป็นอิสระ กล้าคิด ค้นคว้าและวิจัยทดลองความคิดใหม่ๆ
7. การให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะและพิจารณาหัวข้อวิจัย
เพื่อพัฒนางาน
8. การให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วม ในการวิเคราะห์สภาพปัญหา
จนได้แนวทางที่จะนำไปสู่การวิจัย

คำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน
หมายถึง พันธะผูกพันที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติต่อครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งผู้บริหาร
จะต้องเอาใจใส่ดูแล เพื่อให้ครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน ได้รับความช่วยเหลือ ทั้งด้านความรู้และความ
เข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย

5. ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน
 กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546 : 53-54) ได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ
 ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน 10 ประการ ได้แก่
1. การกระตุ้นและช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานวิจัยคิดปรับปรุงงานด้วยกระบวนการวิจัย
 2. การผลิตงานวิจัยในองค์กรถือเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ
 3. การพิจารณาความดีความชอบแก่บุคลากร ในองค์กรที่ทำการวิจัย

แล้วนำผลการวิจัยไปปรับปรุงในหน้าที่

4. การให้โอกาสผู้มีผลงานวิจัยได้ศึกษาต่อ เพื่อการเลื่อนวิทยฐานะของตนเอง
5. การให้การสนับสนุนผลงานวิจัยของผู้ปฏิบัติงานวิจัย เพื่อนำไปขอเลื่อน
 ตำแหน่งให้สูงขึ้น
6. การเปิดโอกาสให้ผู้มีผลงานวิจัยสามารถสับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่การงาน

ในระดับที่สูงขึ้น

7. การส่งเสริมให้ผู้มีผลงานวิจัยมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน
8. การมอบภาระหน้าที่ให้ผู้มีผลงานวิจัยได้รับผิดชอบในงานที่ต้องใช้ความรู้
 ความสามารถสูงขึ้น

หรือผู้นำขององค์กร

9. การสนับสนุนให้ผู้มีผลงานวิจัยได้รับการคัดเลือกเป็นผู้นำทางวิชาการ
10. การส่งเสริมให้ผู้ที่มีผลงานวิจัยนำผลงานมาเป็นส่วนหนึ่ง ในการได้รับ
 ตำแหน่งอื่นที่สูงขึ้น

ถ้ากล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครู
 ผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง บำเหน็จความชอบตามภาระหน้าที่ของครูที่เกิดจากผลการที่ครูได้ทำ
 การวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาโดยใช้ผลงาน
 การวิจัยในชั้นเรียนของครูเป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่ง เพื่อพิจารณาความดีความชอบหรือการเลื่อนขั้น เลื่อน
 ตำแหน่งหน้าที่การงานของครูให้สูงขึ้น

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนในเขตอำเภอประโคนชัย

ปีการศึกษา 2554 อำเภอประโคนชัย มีโรงเรียนทั้งหมด 84 โรงเรียน ประกอบด้วย

1. โรงเรียนของรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 83 โรงเรียน ผู้บริหารจำนวน 83 คน ครูจำนวน 1,156 คน และนักเรียนจำนวน 24,755 คน

2. โรงเรียนของเอกชน 1 โรงเรียน ผู้บริหารจำนวน 1 คน ครูจำนวน 33 คน และนักเรียนจำนวน 884 คน

โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีขนาดแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการอย่างอิสระและได้มุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามศักยภาพของโรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงการศึกษาสภาพปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน สรุปได้ว่า พฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีผู้ศึกษาหลายท่านดังรายละเอียดต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

เข้มทอง แสงวง (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการและปัญหาการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า

1. ข้าราชการครูโดยรวมและจำแนกตามสภาพความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาบุคลากรโดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาโดยกระบวนการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาทีมงาน ด้านการฝึกอบรม ด้านการพัฒนาตนเองและด้านการส่งไปศึกษาต่อ มีรายชื่อที่มีความต้องการอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน ดังนี้ การฝึกอบรมก่อนเข้าทำงาน การได้รับสวัสดิการเงินเดือนและการเลื่อนขั้นเงินเดือน ประจำปีในการศึกษาต่อ การจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศในโรงเรียน การเข้าร่วมประชุมสัมมนาและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร โดยมีเป้าหมายชัดเจนทุกระดับ

2. ข้าราชการครูได้เสนอปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาพัฒนาบุคลากร โดยมีรายชื่อที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน ดังนี้ การฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่เน้นการปฏิบัติแต่เน้นการบรรยายมากเกินไป ข้าราชการครูมีความต้องการที่จะศึกษาต่อแต่ขาดการสนับสนุนทุนจากทางราชการ การนิเทศ

ติดตามและการสนับสนุนการพัฒนาครูไม่สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ขาดวัสดุและงบประมาณในการพัฒนางาน โดยเน้นเฉพาะการจัดทำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ และการประเมินผลการปฏิบัติงานบางครั้งไม่ยุติธรรมและโปร่งใส ควรจัดอบรมระหว่างปิดภาคเรียน หรือไม่ก็เป็นวันหยุดราชการ ควรได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนระหว่างลาศึกษาต่อ ควรมีการระดมความคิดระหว่างบุคลากรสายบริหารและสายปฏิบัติการสอนเพื่อพัฒนางาน ควรมีการศึกษาดูงานอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งและควรมีการประเมินผลงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อการแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

กนกวรรณ จักรงาม และคณะ (2544 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนตามทฤษฎีของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัย พบว่า

1. ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสุโขทัย มีทฤษฎีต่อปัจจัยที่สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันในบางด้าน
3. ครูผู้สอนที่ทำการสอนกลุ่มวิชาต่างกัน มีทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันในทุกด้าน
4. ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

วีรพล ฉลาดแย้ม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า

ครูประถมศึกษาจำนวนร้อยละ 15.21 เท่านั้นที่ทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวนร้อยละ 7.60 ทำวิจัย 1 เรื่อง และร้อยละ 6.14 ทำวิจัย 2-5 เรื่อง โรงเรียนประถมศึกษาให้ความสำคัญการทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับ “น้อย” แต่ครูประถมศึกษามีความเห็นว่าคุณลักษณะของนักวิจัยอยู่ในระดับ “มาก”

ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาที่อยู่ในระดับ “มาก” ได้แก่ การขาดความรู้เกี่ยวกับหลักการวิจัย ขาดแหล่งค้นคว้าเกี่ยวกับการวิจัย ขาดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สนับสนุนการวิจัย และขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษางานวิจัย เป็นต้น

ความต้องการสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษามีอยู่ในระดับ “มาก” ได้แก่ การสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัย และแหล่งศึกษาค้นคว้างานวิจัย

มนสิข ลิทธิสมบุรณ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและรูปแบบการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า

1. สภาพและรูปแบบการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ในเขตพิษณุโลก คือ

1.1 ระดับความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการในการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับ ต่ำมาก สำหรับผลการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจกับระดับความต้องการในการเรียนรู้การทำวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มครู-อาจารย์พบว่า โดยเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 เหตุผลสำคัญที่กลุ่มครู-อาจารย์ ต้องการฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน พัฒนางานให้มีคุณภาพ นำไปปฏิบัติจริงในชั้นเรียนของตนเองได้เพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจและเป็นแนวทางในการวิจัยใหม่ ๆ เพื่อให้ นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในเรื่องต่างๆ ได้ การนำความรู้ไปใช้และเผยแพร่ความรู้รวมทั้งการนิเทศก์การวิจัย

1.3 ลักษณะที่ควรจะเป็นของหลักสูตรการฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ เป็นการประชุมปฏิบัติการ เป็นการบรรยายให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติจากสภาพจริงของปัญหาเน้นการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปัญหาที่เกิดขึ้นควรเป็นการบรรยายสาธิต แบ่งกลุ่มย่อย การนำเสนอจริงและมีการปฏิบัติจริง ๆ

2. สภาพและรูปแบบการทำวิจัยในชั้นเรียนจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ทั้งในและต่างประเทศ คือ

2.1 หลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนควรมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้ผู้วิจัยเข้าใจหลักการของการวิจัยในชั้นเรียน โดยการจุดประกายความคิดเพื่อการวางแผนอบรมการทำวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อการแก้ปัญหาได้ ผู้วิจัยสามารถทำได้จริงและส่งผลกับนักเรียนโดยตรง สามารถเขียนแผนปฏิบัติการวิจัยหรือเขียนโครงร่างการวิจัยได้ รวมทั้งเขียนรายงานการวิจัยได้ด้วย

2.2 หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนควรประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ คือ หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน จุดประสงค์การวิจัยในชั้นเรียน ลักษณะสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ประเภทของการวิจัยในชั้นเรียน ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน และวิธีดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนอันได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหาและหาสาเหตุปัญหา การเลือกรูปแบบการวิจัยเครื่องมือวิจัย การเก็บข้อมูล และการเขียน โครงร่างการวิจัย

2.3 หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนควรมีกิจกรรมในลักษณะของแบบฝึก การปฏิบัติ มีการอภิปราย ตอบคำถาม ทดสอบย่อย ปฏิบัติจริง การเขียนเค้าโครงการวิจัย การเขียน รายงานการวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย

2.4 หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนควรจะทำการวัดและประเมินผล ในเรื่องความรู้ความเข้าใจในหลักการของการวิจัยในชั้นเรียน การเขียนเค้าโครงการวิจัยและการเขียน รายงานการวิจัย

2.5 กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมีขั้นตอนที่สำคัญ คือ การวางแผนการวิจัย (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Acting) การสังเกต/เก็บข้อมูลการปฏิบัติ (Observing) การสะท้อนผล/ข้อสรุปผลการปฏิบัติ (Reflecting) การทบทวนแผนการปฏิบัติ (Revising) และควรเน้นในเรื่อง Diagnosis ก่อนการวางแผน

2.6 เป้าหมายสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรมวิจัยในชั้นเรียน คือ เพื่อผู้ฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียน สามารถวิเคราะห์สาเหตุปัญหาการเรียน การสอนในชั้นเรียนและหาวิธีการแก้ปัญหาของตนเองได้ รวมทั้งสามารถเขียนโครงการวิจัยหรือเขียน แบบฝึกปฏิบัติการวิจัยได้

คำรณ เหมือนโพธิ์ และคณะ (2544 : 55-56) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา พบว่า

1. สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ทำวิจัยในชั้นเรียน รับรู้ข่าวสารนโยบาย จากหน่วยงานเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนบ้าง ผู้บริหารให้การสนับสนุนดี แหล่งค้นคว้าข้อมูล ไม่เพียงพอ ไม่เคยเข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนร่วมงานให้ความร่วมมือบ้างมี ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาบ้าง และมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานวิจัยในชั้นเรียนจากหน่วยงานต้น สังกัดบ้าง

2. ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปรากฏว่ามีคะแนนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับปัญหาที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูไม่มีความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ไม่มีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้ในการให้คำปรึกษาและขาดแหล่งข้อมูลสำหรับค้นคว้ามาก

3. ความต้องการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปรากฏว่ามีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่าครูผู้สอนต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้ในการทำวิจัยให้คำปรึกษา มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน การนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิด ประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา และตัวอย่างนวัตกรรมที่ใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ชาญยุทธ นาเจริญ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการ ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการในการดำเนินการวิจัยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ งบประมาณสนับสนุน ในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน การให้ขวัญและกำลังใจในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนจาก ผู้บังคับบัญชาและการมีที่ปรึกษาในการดำเนินการวิจัย และมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการ ของครูผู้สอน ได้แก่ การจัดอบรมสัมมนาด้านการวิจัยและมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของ ครูผู้สอน ได้แก่ การจัดอบรมสัมมนาด้านการวิจัยให้แก่ครูอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม จัดสรร งบประมาณช่วยเหลือแก่ครู แต่งตั้งหรือจัดหาที่ปรึกษาหรือผู้ชำนาญการด้านการวิจัยให้ครูที่สนใจ มีที่พึ่งในคราวมีปัญหาเมื่อทำการวิจัย จัดหาเอกสารความรู้ด้านการวิจัยให้แก่ครูเพื่อนำไปศึกษาหา ความรู้สำหรับทำการวิจัย จัดหาเอกสารความรู้ด้านการวิจัยให้แก่ครูเพื่อนำไปศึกษาหาความรู้สำหรับทำ การวิจัย มีการประกาศเกียรติคุณผู้ทำการวิจัยหรือประชาสัมพันธ์ผลงานการวิจัยให้บุคคลทั่วไปได้รับ ทราบ

ทวีวิทย์ ยังทินนัง (2546 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและความต้องการใน การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร โดยสอบถามจากครูผู้สอน จำนวน 361 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพ ปัญหาและ ความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง แต่ด้านความต้องการด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยอยู่ในระดับมาก

นวพร กวางแก้ว (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัย ในชั้นเรียน : กรณีศึกษาของครูผู้สอน กลุ่มโรงเรียนพระยาพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุทรดิตถ์

เขต 1 จังหวัดอุตรดิตถ์ จากการเปรียบเทียบสถานการณ์ทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนระหว่าง โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนพระยาพิชัย ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอน เคยทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับมาก ได้รับความรู้จากการอบรมสัมมนาหรือประชุมเชิงปฏิบัติการศึกษาค้นคว้า จากตำราเอกสาร วารสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ทำวิจัยเกี่ยวกับปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมของนักเรียน รายงานผลการวิจัยและนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปพัฒนาการเรียนการสอน โดยตรง ได้เผยแพร่ผลงานการวิจัยในรูปของเอกสาร

อภิชาติ เลิศถ้ำ (2549 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและความต้องการในการ ทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยศึกษา จากครูผู้สอน จำนวน 332 คน เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการ ทำวิจัยในชั้นเรียน เจตคติเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ความต้องการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ทองอุ่น มัตตาปะตัง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มี ต่อแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 ในส่วนปัจจัยกระตุ้น มีแรงจูงใจ อยู่ในระดับมาก โดยเมื่อเรียงลำดับเป็นรายด้าน จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้แก่ ด้านความ รับผิดชอบ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ และด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ การงาน ในส่วนปัจจัยก้ำจุน แรงจูงใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงเป็นรายด้านจากมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการบังคับบัญชาของผู้บริหาร ด้านสภาพการ ทำงานและด้านนโยบายและการบริหาร จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่าและครูที่มีวุฒิสองกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นทั้งโดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 15 ปี และ 15 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแรงจูงใจ ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนให้ครูทำวิจัย ในชั้นเรียน ควรกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการเลื่อนวิทยฐานะของครู คือ ต้องมีผลงานการทำวิจัย

ในชั้นเรียน จัดให้มีที่ปรึกษาแหล่งข้อมูลข่าวสารความรู้การทำวิจัยอย่างเพียงพอ ให้การสนับสนุน ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนและอบรมพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน

นิติธร เดชณรงค์พร (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน กลุ่มโรงเรียนคูเมือง 2 อำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาของครูที่มีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากและความต้องการของครูที่มีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ผลสัมฤทธิ์ด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการติดตามและประเมินผลการฝึกอบรมปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน ใน 5 ขั้นตอน สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน

สุบรรณ จ่าปาศรี (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านหนองกรก อำเภอสตึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านหนองกรก อำเภอสตึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีปัญหามากที่สุด 5 อันดับแรก คือ (1) การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน (2) การวิเคราะห์ข้อมูล (3) การสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนจากเพื่อนร่วมงานและผู้บริหาร โรงเรียน (4) การวางแผนดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน และ (5) การอภิปรายผลการวิจัย ความต้องการในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีความต้องการสูงสุด 5 อันดับแรก คือ (1) ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน (2) การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน (3) การได้รับคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหาร โรงเรียน (4) การส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนา และ (5) การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ผลการวิเคราะห์การนำรูปแบบกระบวนการนิเทศภายใน 5 ขั้นตอน

จากการศึกษาผลงานวิจัยภายในประเทศ พบว่า สภาพและปัญหาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบไปด้วย ครูขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน การวิเคราะห์ข้อมูล การได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนจากเพื่อนร่วมงาน และผู้บริหารสถานศึกษา การวางแผนดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนและการอภิปรายผลการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนและความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน คือ ครูผู้สอนมีความต้องการสูงสุด

คือ ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน รองลงมา คือ การสร้างเครื่องมือสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน การได้รับคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหาร โรงเรียนการส่งเสริมให้ครูได้เข้าร่วมการประชุมอบรมสัมมนา และการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

เคนเนท (Kenneth. 1992 : 369) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาครูนักวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐเพนซิลวาเนียตอนเหนือ ผลการวิจัยพบว่า มีบทสรุปเกี่ยวกับการวิจัยของครูทั้งหมด 6 ข้อใหญ่ ๆ โดยในข้อที่ 3 – 6 เป็นการสะท้อนถึงความคิดเห็นของผู้ร่วมงานในด้านการวิจัยของครู ในขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร โดยข้อ 3 สรุปว่า การสนับสนุนและให้ความร่วมมือของผู้บริหาร มีความสำคัญยิ่งต่อความพยายามทำวิจัยของครู ข้อ 4 สรุปว่าการวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาวิชาชีพครู ข้อ 5 สรุปว่าอุปสรรคและปัญหาที่สำคัญของการวิจัยของครูมี 2 อย่าง คือ เวลาและทัศนคติ ข้อ 6 สรุปว่าการส่งเสริมการวิจัยของครูในรัฐเพนซิลวาเนียเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ แต่ต้องดำเนินการด้วยความสมัครใจ และทำอย่างเป็นระบบ บนความร่วมมือร่วมกันสิ่งที่ได้เพิ่มเติมจากการวิจัยในครั้งนี้ คือการอธิบายขั้นตอนของการพัฒนาบุคลากร ซึ่งเป็นรูปแบบที่ผสมผสานระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาการวิจัยเพื่อการศึกษาที่ดีต่อไป

คาโปบิโนโก (Capobianco. 2002 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบร่วมมือ ในการส่งเสริมวิชาชีพครูของครูวิทยาศาสตร์ ความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนการเรียนการสอนของครูวิทยาศาสตร์ มีสมมติฐานการวิจัยคือ ผู้หญิงและกลุ่มอ่อนสามารถเรียนรู้วิทยาศาสตร์ได้ดีขึ้น โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนได้รับความรู้ใหม่ ในการนำไปส่งเสริมผู้หญิงและกลุ่มอ่อน ครูรู้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐานทราบถึง ปัญหาและอุปสรรคในการต่อต้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการไม่มีวิธีการสอนใดที่ดีที่สุดสำหรับครู และมีข้อเสนอแนะ คือ ครูผู้สอนควรให้เวลาในการจัดการกิจกรรมมากขึ้นและครูผู้สอนควรมีอิสระ ในการร่วมมือกับครูผู้สอนอื่น ๆ และนักวิจัยอื่นอย่างกว้างขวาง

กรีน (Green. 1998) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนว่า เกิดจากการที่ครูขาดทักษะและความชำนาญในการทำวิจัย เมื่อครูที่ไม่มีความชำนาญในด้านการทำวิจัยทำให้ ผลการวิจัยที่ได้ขาดความน่าเชื่อถือและไม่สามารถสร้างให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาการสอน ในชั้นเรียนได้

ลิซ่า (Lysa. 1998 : 47-65) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “The Collaboration Process in Action Research” โดยการศึกษากระบวนการร่วมมือของทีมวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ครู 5 คนและนักวิจัยจาก

มหาวิทยาลัย 2 คน โดยมีการพบปะกันทุกอาทิตย์เป็นเวลา 2 ปี โดยในปีแรกสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อกำหนดปัญหาซึ่งจะต้องร่วมมือกันในการตั้งวัตถุประสงค์ในปีที่ 2 ทีมนักวิจัยตระหนักว่าวัตถุประสงค์ของการวิจัยไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนแต่เป็นการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาโรงเรียน ผลที่ได้จากความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ตามความรู้สึกของครูพบว่า ถึงแม้ข้อค้นพบที่ได้จะเป็นเพียงส่วนเล็ก ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติแต่ครูทั้ง 5 คนก็เห็นว่าในช่วง 2 ปีที่ดำเนินการตามกระบวนการร่วมมือของทีมนักวิจัยนี้ ทำให้รู้สึกที่ดีต่อตนเองและวิชาชีพ มีความเข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัยมากขึ้นและพร้อมที่จะทำการวิจัยในโอกาสต่อไป

บราว (Brown. 2002 : 130A-A) ได้ศึกษาปรับปรุงวิธีการสอน โดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการโดยเน้นศึกษาการรับรู้ของครู เกี่ยวกับอิทธิพลข้อวิจัยปฏิบัติที่มีผลต่อแนวความคิดในการปฏิบัติใช้และการรับรู้ผลกระทบของความคิดดังกล่าวต่อการปฏิบัติการสอน การศึกษาครั้งนี้ศึกษาการรับรู้ทั้งหมด 4 ประเด็น ได้แก่บทบาทของครู ความรู้ของครูเกี่ยวกับการสอน การปฏิบัติการสอนและผลสะท้อนต่อการปฏิบัติการสอน การเก็บรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์ การสังเกตในห้องเรียนและจากผลงานของครูและนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการรับรู้ทั้ง 4 ประเด็นเปลี่ยนแปลงไป การเข้าร่วมทุกขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการทำให้โครงสร้างในด้านวิธีการ สำหรับการนำไปใช้และการวิเคราะห์กระบวนการสอนและการเรียนรู้ ทั้งการกำหนดโครงสร้างดังกล่าว ช่วยชี้แนะให้ครูเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลและการสะท้อนผลข้อมูลอย่างเป็นระบบ

เดลาเมร์ (Delamere. 2003 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยครูนักวิจัยมีกระบวนการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนเหมือนการใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างวินัย ความมุ่งมั่นหมายในการวิจัยเพื่อพัฒนาครูนักวิจัยด้วยวิธีการวิจัยในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์นักเรียนอย่างเป็นระบบ ครูมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเป็นทีม มีการสร้างบรรยากาศการร่วมมือในการทำงาน ครูมีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่เพิ่มขึ้น

ครอสไดล์ (Croasdaile. 2005 : 961-A) ได้ศึกษาปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของครู : กรณีศึกษา การทำวิจัยของครู จากการศึกษาถึงแม้จะรายงานคุณค่าของงานวิจัยของครูต่อคณาจารย์และวงการศึกษาย่างแพร่หลาย แต่งานวิจัยนี้มาจากอาจารย์บางกลุ่มภายในประเทศการศึกษาที่เกิดขึ้นจากปัญหาการจัดระเบียบของสังคม พบว่า ความข้องเกี่ยวในงานวิจัยของอาจารย์อาจมีความสัมพันธ์กับการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและโครงสร้างในการบริหารในสถานศึกษา

ในผลการสำรวจถึงผลปัจจัยต่าง ๆ ของโครงสร้างการบริหาร ได้แก่ วัฒนธรรมของสถานศึกษา คุณค่าของการทำงานเป็นทีม การตอบสนองและการสนับสนุนของการวิจัย และสะดวกเวลาและวัสดุ ต่อการทำวิจัย อาจารย์ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีวัฒนธรรมในการสนับสนุนในการทำวิจัยมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่หรือเกี่ยวข้องกับงานวิจัย การมีส่วนร่วมในการทำวิจัย เมื่อทีมงานมีการตอบสนองต่อการทำวิจัยนั้น เป็นอย่างดี ความเป็นสมาชิกของกลุ่มวิจัยของอาจารย์มีความสัมพันธ์กับความข้องเกี่ยวกับของอาจารย์ในงานวิจัยนอกจากนั้นสภาวะแวดล้อมของสถานศึกษาหรือ โรงเรียนมีผลกระทบต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

จากการศึกษาผลงานวิจัยต่างประเทศ พบว่า การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง และจะต้องจัดให้มีการสนับสนุน ขจัดปัญหา และอุปสรรคสำคัญในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน คือ เวลาและทัศนคติและสร้างความพึงพอใจให้กับบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศพอจะสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญยิ่งต่อการส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียนให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ แต่จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษายังมีการปฏิบัติกิจกรรมที่จะส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับน้อยในเรื่องสนทนาทางวิชาการ และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ นอกนั้นมีปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพปัญหาของการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูผู้สอนยังขาดความรู้และทักษะในการทำวิจัย ขาดแหล่งศึกษาค้นคว้า และขาดผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนความต้องการในการให้ความช่วยเหลือ พบว่า ต้องการให้โรงเรียนสนับสนุน ด้านงบประมาณ ด้านแหล่งการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ ด้านความรู้และทักษะในการดำเนินการวิจัย และในด้านการมีผู้ให้คำปรึกษา แนะนำในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน

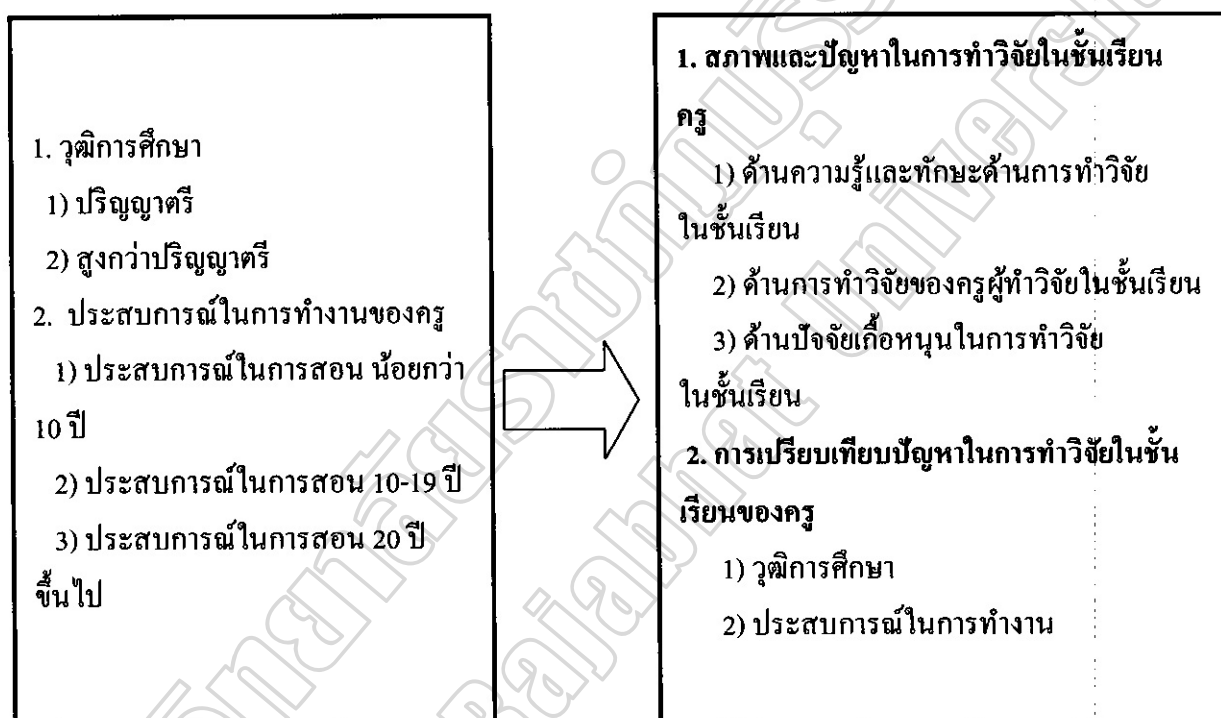
สรุปได้ว่าปัญหาในการส่งเสริมการวิจัยชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษายังมีอีกมาก การที่จะดำเนินการวิจัยให้ประสบผลสำเร็จและสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนา หรือปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นได้นั้นย่อมต้องอาศัยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุก ๆ ฝ่ายร่วมด้วยช่วยกัน โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับครูผู้สอนมากกว่าใคร ย่อมต้องมีบทบาทสำคัญในอันที่จะช่วยให้ครูดำเนินการวิจัยได้มีอย่างประสิทธิภาพ โดยการสนับสนุน ส่งเสริมในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านงบประมาณ ด้านความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ

ด้านการให้บริการเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ทำการวิจัย
ในชั้นเรียน

7. กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 2.2 แผนภูมิกกรอบแนวคิดของการวิจัย